

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71,
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На _____ від _____

Народному депутатові України

Олександрю ТКАЧЕНКУ

Щодо законопроектів
№№ 12374, 12374-1, 12374-2

Шановний Олександрє Михайловичу!

Мінекономіки розглянуло Ваше депутатське звернення від 16.01.2025 № 342д9/15-2025/12559 щодо надання позиції стосовно проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів” щодо гарантій незалежності та посилення інституційної спроможності” (реєстр. № 12374 від 02.01.2025) (далі – проект Закону 12374) та альтернативних йому законопроектів реєстраційний номер 12374-1 від 08.01.2025 (далі – проект Закону 12374-1) і реєстраційний номер 12374-2 від 14.01.2025 (далі – проект Закону 12374-2) та повідомляє.

1. Проект Закону 12374, згідно з яким пропонується внесення змін до Закону України “Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів” (далі – Закон про АРМА), розроблено з метою удосконалення правових засад діяльності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – Національне агентство, АРМА), шляхом встановлення гарантій незалежності, удосконалення порядку конкурсного добору Голови Національного агентства, визначення вичерпного переліку підстав для припинення повноважень Голови Національного агентства та його звільнення, посилення інституційної спроможності Національного агентства, удосконалення процедури проведення незалежної зовнішньої оцінки (аудиту) ефективності діяльності Національного агентства, а також удосконалення процедури управління арештованими активами.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Соболев Олексій Дмитрович**

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000C79A0000D6EF0100

Дійсний з 13.06.2023 15:57:00 по 13.06.2025 15:57:00

Мінекономіки

3242-02/12099-01 від 05.02.2025 23:51

За результатами опрацювання інформуємо про відсутність пропозицій та зауважень до проєкту Закону 12374.

2. Проєктом Закону 12374-1, який є альтернативним до проєкту Закону 12374, пропонується внести зміни до Закону про АРМА з метою удосконалення правових засад діяльності Національного агентства, а також внести зміни щодо процедури управління певними арештованими активами.

Згідно з пунктом 15 розділу I проєкту Закону 12374-1 пропонується частину шосту статті 21 Закону про АРМА доповнити нормою, що до 15 % доходів від управління та реалізації активів згідно статей 19-24 цього Закону можуть використовуватись Національним агентством для забезпечення збереження активів, правового супроводу в міжнародних судах, а також для вдосконалення його матеріально-технічного забезпечення.

Однак, відповідно до частини восьмої статті 21 Закону про АРМА у разі якщо активи, щодо яких було скасовано арешт, були реалізовані Національним агентством у встановленому цим Законом порядку, одержані кошти, а також проценти, нараховані як плата за користування банком такими коштами, повертаються Національним агентством у безготівковій формі особі, яка була законним власником таких активів на момент їх реалізації, протягом десяти робочих днів з дня отримання відповідного рішення про скасування арешту та реквізитів рахунку такої особи.

Також, згідно з підпунктом 2 пункту 2² розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону про АРМА тимчасово, з дня введення воєнного стану Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, затвердженим Законом України “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні” від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, на період до припинення або скасування воєнного стану, а також протягом одного місяця з дня його припинення або скасування Національне агентство може прийняти рішення про придбання за рахунок грошових коштів, розміщених на рахунках Національного агентства у національній та іноземній валюті, облігацій внутрішньої державної позики “Військові облігації”, номінальна вартість яких визначена у відповідній валюті (національній або іноземній), в обсягах, погоджених Кабінетом Міністрів України, але не більше ніж у розмірі, що становить 80 відсотків коштів, що обліковуються на всіх депозитних рахунках Національного агентства у відповідній валюті (національній або іноземній).

У пояснювальній записці до проєкту Закону 12374-1 відсутні фінансово-економічні розрахунки впливу запропонованих змін на надходження грошових коштів, розміщених на рахунках Національного агентства, для придбання військових облігацій, а також не наводиться інформація щодо джерел повернення коштів, одержаних від реалізації арештованих активів, та процентів, нарахованих як плата за користування банком такими коштами, у

разі отримання рішення прокурора або судового про скасування арешту, у разі використання частини цих коштів для відповідних потреб Національного агентства.

Також, згідно з пунктом 15 розділу I проекту Закону 12374-1 пропонується статтю 21 Закону про АРМА доповнити новою частиною дев'ятою, згідно з якою управління активами, в тому числі майном санаторно-курортного напрямку, на які накладено арешт у кримінальному або позовному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, для забезпечення потреб держави та реабілітації військовослужбовців, у тому числі звільнених з військової служби внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, ветеранів війни, може здійснюватися шляхом його передачі центральному органу виконавчої влади, підприємству, установі, організації, що належить до сфери управління міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, унітарному державному підприємству обласної військової адміністрації або господарському товариству, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого перебуває у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100 відсотків, на підставі рішення Кабінету Міністрів України.

Слід зазначити, що проектом Закону 12374-1 не визначаються класифікація та критерії віднесення майна до санаторно-курортного напрямку.

Застосований у проекті Закону 12374-1 термін “унітарне державне підприємство обласної військової адміністрації” потребує приведення у відповідність до Господарського кодексу України, яким визначаються види та організаційні форми підприємств.

Запропонованими абзацами четвертим – восьмим нової частини дев'ятої статті 21 пропонується встановити, що необхідність застосування зазначеного порядку визначається за наявності хоча б однієї з таких обставин:

розміщення внутрішньо переміщених осіб з метою виконання державних соціальних програм держави;

забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями;

проведення реабілітації військовослужбовців, у тому числі звільнених з військової служби внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, ветеранів війни;

забезпечення готовності органів державної влади до виконання заходів із захисту суверенітету держави та її обороноздатності, завдань цивільного захисту в особливий період, зокрема у період дії режиму воєнного стану.

Проте, запропонованим абзацом першим нової частини дев'ятої статті 21 пропонується встановити, що передача в управління активами здійснюється для

забезпечення потреб держави та реабілітації військовослужбовців, у тому числі звільнених з військової служби внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, ветеранів війни.

Запропонований абзац перший частини дев'ятої статті 21 не містить положень, що передача в управління активів здійснюється для розміщення внутрішньо переміщених осіб з метою виконання державних соціальних програм держави; забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями; забезпечення готовності органів державної влади до виконання заходів із захисту суверенітету держави та її обороноздатності, завдань цивільного захисту в особливий період, зокрема у період дії правового режиму воєнного стану.

Враховуючи викладене, необхідно узгодити між собою положення запропонованих проектом Закону 12374-1 абзаців першого – восьмого частини дев'ятої статті 21.

Крім того, підстава застосування спеціального порядку управління арештованими активами як “забезпечення готовності органів державної влади до виконання заходів із захисту суверенітету держави” потребує конкретизації з метою однозначного застосування запропонованих норм.

Згідно з пунктом 17 розділу I проекту Закону 12374-1 пропонується абзац четвертий частини другої статті 23 викласти в новій редакції такого змісту: “Реалізація зазначених активів, у тому числі активів, які підлягають стягненню в дохід держави відповідно до Закону України “Про санкції”, здійснюється відповідно до абзацу четвертого частини п'ятої статті 21 цього Закону.”.

Однак, відповідно до частини третьої статті 5¹ Закону України “Про санкції” активи, щодо яких ухвалено рішення про застосування такої санкції, підлягають передачі Фонду державного майна України протягом п'яти робочих днів з дня набрання законної сили вищезазначеним судовим рішенням.

Фонд державного майна України здійснює повноваження у сфері управління (у тому числі шляхом реалізації) активами, щодо яких ухвалено судові рішення про застосування такої санкції, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Грошові кошти, отримані в результаті реалізації таких активів, зараховуються до Державного бюджету України та спрямовуються до фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Враховуючи викладене, для реалізації запропонованого положення проекту Закону 12374-1 необхідно узгодити відповідні положення Закону про АРМА і Закону України “Про санкції”.

З огляду на вищевикладене, проект Закону 12374-1 підтримується з урахуванням висловлених зауважень.

3. Відповідно до пояснювальної записки до проекту Закону 12374-2 цей законопроект спрямований на створення умов для економічно ефективного (самоокупність управління, збереження вартості активів) та корупційно невразливого управління арештованими активами, із забезпеченням балансу публічного та приватного інтересу в кримінальному провадженні та у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави.

Так, проектом Закону 12374-2 пропонується внести зміни до Закону про АРМА, згідно з якими передбачаються нові підходи до управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, зокрема впровадження нових категорій управителів активами, таких як арбітражні керуючі та приватні виконавці.

Згідно із статтею 16 Закону України “Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів” приватним виконавцем може бути громадянин України, уповноважений державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, встановленому законом. Статтею 3 цього Закону визначається, що завданням приватних виконавців є своєчасне, повне і неупереджене виконання рішень, примусове виконання яких передбачено законом.

Частиною третьою статті 18 Закону України “Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів” визначено, що приватний виконавець під час здійснення своєї діяльності не може займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), інструкторської та суддівської практики із спорту та роботи в органах Асоціації приватних виконавців України) або підприємницькою діяльністю.

Поряд з цим, відповідно до статті 1 Кодексу України з процедур банкрутства арбітражний керуючий - фізична особа, яка отримала відповідне свідоцтво та інформація про яку внесена до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України.

Відповідно до частини першої статті 18 Кодексу України з процедур банкрутства Єдиний реєстр арбітражних керуючих України формується та ведеться державним органом з питань банкрутства.

З огляду на вищевикладене, внесені проектом Закону 12374-2 пропозиції щодо визначення управителів активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, таких як арбітражні керуючі та приватні виконавці не відповідають вищевказаним нормам законодавства.

Також проектом Закону 12374-2 пропонується запровадити фінансове забезпечення АРМА не лише за рахунок коштів Державного бюджету України, а також за рахунок коштів, що надходять на рахунок Національного агентства із

інших джерел, зокрема за рахунок оплати виконання звернень осіб, які є учасниками судового процесу у цивільному або господарському судочинстві, щодо виявлення та розшуку активів, а також інших джерел, що не узгоджується із статусом Національного агентства, визначеним статтею 2 Закону про АРМА.

З огляду на вищевикладене, проєкт Закону 12374-2 потребує доопрацювання.

З повагою

Перший заступник
Міністра економіки України

Олексій СОБОЛЕВ